

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/102/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201463
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201463.2

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú V. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, na návrh otca M. P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, Z. G. E., zastúpeného JUDr. Janou Šepeľovou, advokátkou, Námestie slobody 13/25, Humenné, za účasti matky M. V. P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/X, Z. G. E., toho času J. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

N a r i a d' u j e toto neodkladné opatrenie:

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. V. P., nar. XX.XX.XXXX, počas jeho pobytu na Slovensku minimálne trikrát do týždňa v rozsahu od 16.10 hod. do 17.45 hod. v každom dni za prítomnosti matky.

Matka je povinná mal. dieťa na styk riadne a včas pripraviť.

Otec si maloleté dieťa vyzdvihne v čase určenom pre začiatok styku v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po ukončení styku maloleté dieťa odovzdá matke v mieste bydliska maloletého dieťaťa.

Otec je povinný informovať matku o plánovanom stretnutí minimálne 72 hodín pred začiatkom stretnutia.

Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 6P/4/2023.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.07.2023 sa otec domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd upravil jeho styk s mal. V. P. tak, že je oprávnený dočasne stretávať sa s mal. dieťaťom, ak bude na Slovensku, minimálne trikrát do týždňa v rozsahu od 16.10 hod. do 17.45 hod. v každom dni za prítomnosti matky, ak bude na tom matka maloletej trvať, s tým, že otec si maloletú prevezme z miesta jej bydliska a po skončení styku maloletú odovzdá matke v mieste bydliska maloletej. Otec je povinný informovať matku o plánovanom stretnutí minimálne 72 hodín pred začiatkom stretnutia a oznámiť, či na stretnutie s maloletou dcérou prídu aj starí rodičia zo strany otca.

2. V návrhu uviedol, že na Okresnom súde Vranov nad Topľou sa pod sp. zn. 6P/4/2023 vedie konanie o rozvod jeho manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcérke. Vo veci sa dňa 27.04.2023 konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom vyjadrenia sa manželky k dohode o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére, ktorá mohla byť aj uzavretá,

avšak matka maloletej sa vyjadrila, že nie je presvedčená, že táto je v súlade s najlepším záujmom dcéry. V dohode bolo okrem iného dohodnuté, že on ako otec sa bude môcť s dcérou stretávať tak, že ak bude na Slovensku, je oprávnený sa s dcérou stretnúť minimálne trikrát do týždňa v rozsahu od 16.10 hod. do 17.45 hod. v každom dni za prítomnosti matky. Taktiež sa zaviazal, že bude matku informovať o plánovanom stretnutí minimálne 72 hodín pred začiatkom stretnutia a oznámiť, či na stretnutie s maloletou prídu aj starí rodičia z jeho strany. K schváleniu dohody, vzhľadom na vyššie uvedené, teda že matka maloletej si vyžiadala čas, aby si to premyslela, nedošlo a taktiež od tohto pojednávania mu matka neumožnila s dcérou sa stretnúť ani raz. Stále si našla dôvod, pre ktorý sa s dcérou stretnúť nemohol. Vzhľadom k tomu, že má obavy, že maloletá V. na neho úplne zabudne, že nebude poznať svojho otca, pretože už uplynul dlhý čas odkedy dcéru videl poslednýkrát, má za to, že je nevyhnutné, aby súd do rozvodu ich manželstva autoritatívne rozhodol o tom, kedy a za akých okolností je oprávnený sa s dcérou stretnúť. Má za to, že dieťa potrebuje obidvoch rodičov a že má ako otec rovnaké práva.

3. Na Okresnom súde Vranov nad Topľou sa pod sp. zn. 6P/4/2023 vedie konanie o rozvod manželstva rodičov maloletého dieťaťa a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu na čas po rozvode.

4. Podľa predloženého rodného listu vo vyššie uvedenom konaní sa maloletá V. P. narodila dňa XX.XX.XXXX z matky M.. V. P. Y., nar. XX.XX.XXXX a otca M.. P. P., nar. XX.XX.XXXX.

5. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 03.08.2023 matka žije v rodinnom dome spoločne s jej rodičmi a bratom v obci J.. Je nezamestnaná, jediným zdrojom jej príjmu je rodičovský príspevok a prídavok na dieťa. Maloletá V. sa narodila predčasne, má úplne iné potreby ako zdravé deti v jej veku. Maloletej bola diagnostikovaná pervazívna vývinová porucha. Z dôvodu jej potvrdenia má matka s maloletou naplánované začiatkom septembra odborné vyšetrenie. Maloletá sa podľa vyjadrenia matky bojí zvukov a z tohto dôvodu s ňou matka väčšinu času trávi doma alebo v blízkom okolí. Obmedzený pohyb v blízkom a dieťaťu známom prostredí údajne matke odporúčala aj detská psychologička. Vo vzťahu maloletej k otcovi matka uviedla, že mu v styku s maloletou nebráni, ale podľa nej musí otec v prvom rade pochopiť a akceptovať potreby maloletej z dôvodu jej zdravotného stavu. Maloletá údajne otca nepozná, reaguje na jeho osobu neprirodzene a bojí sa ho. Otec sa údajne nasilu domáha maloletej, chce ju zobrať na ruky aj napriek tomu, že to maloletá nechce. Potvrdila, že od súdneho pojednávania otec maloletú navštívil 3-krát. Prvé stretnutie sa uskutočnilo dňa 28.04.2023 v domácnosti matky a maloletej. Stretnutie sa uskutočnilo v obývacej izbe a trvalo len pár minút. Na ďalšom stretnutí začiatkom mája 2023 otec podľa vyjadrenia matky pôsobil nervózne, odmietol vstúpiť do obývacej izby a ostal stáť vo verande domu. Maloletá bola v kuchyni a odmietla k otcovi ísť. Rovnako prebehlo stretnutie aj dňa 06.07.2023. Otec počas týchto stretnutí maloletú videl len raz. Otec maloletej uviedol, že od súdneho pojednávania viackrát matku kontaktoval za účelom stretnutia. Matka vždy mala rôzne výhovorky, prečo sa s maloletou nemôže stretnúť. Aj keď sa stretnutie realizovalo, tak mu matka vždy oznámila, že maloletá nechce. K plánovanému stretnutiu dňa 02.08.2023 otec uviedol, že opäť osobne prišiel do domácnosti matky a maloletej a matka mu oznámila, že maloletá ho nechce vidieť a ak chce, má ísť za ňou do obývacej izby. Otec to odmietol pre údajne nie veľmi dobré vzájomné vzťahy s matkinými príbuznými, ktorí sú vždy prítomní. Matke navrhol, aby maloletú zobrala na ruky a vyšla s ňou pred dom alebo sa išli spoločne poprechádzať. Matka s tým nesúhlasila. Mrzí ho, že o maloletej nemá žiadne informácie, dokonca ani o jej aktuálnom zdravotnom stave, nakoľko ho matka informuje sporadicky. Maloletú od súdneho pojednávania videl len raz. Má obavy, že pokračujúcou izoláciou maloletá na neho zabudne. Maloletá mu chýba a chce sa plnohodnotne podieľať na jej starostlivosti a výchove. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia považujú za odôvodnený. V záujme maloletého dieťaťa je, aby bolo rešpektované jeho právo na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované jeho právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

6. Z obsahu spisu v konaní o rozvod manželstva je zrejmé, že otec pracuje vo Švédsku ako živnostník s tým, že prichádza na Slovensko na 2 až 4 týždne.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Ako vyplýva z § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. V zmysle § 328 ods. 2 CSP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu.

12. V zmysle § 328 ods. 3 CSP uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

13. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

14. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. V zmysle § 329 ods. 3 CSP, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia prekážku rozhodnutej veci.

16. Podľa § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

17. Podľa § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

18. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže o nariadení neodkladného opatrenia rozhodnúť len na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, aby musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Súd sa obmedzí len na osvedčenie najzákladnejších skutočností, z ktorých možno vyvodit' nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s neprimeraným úsilím a nákladmi, resp. len s veľkými ťažkosťami. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia a ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery. Z citovaných zákonných ustanovení možno jednoznačne vyvodit', že právna úprava ohľadom rozhodovania o návrhoch na neodkladné opatrenie popri nevyhnutnosti rýchlo a pružne vyriešiť vzniknutý stav, vyžaduje aj hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, resp. podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia.

19. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti sú súdy povinné poskytnúť maloletým deťom zvýšenú ochranu, ktorá vyplýva ako z príslušných ustanovení Zákona o rodine, tak aj z príslušných článkov Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“). V týchto konaniach sa nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia posudzuje vždy z hľadiska záujmu maloletého dieťaťa, ktorý je prioritný. Pri posúdení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených predovšetkým v Dohovore o právach dieťaťa. Článok 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére.

20. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a zároveň zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že je dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu styku otca s mal. dieťaťom. Neodkladné opatrenie slúži k bezodkladnej úprave pomerov a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu.

21. Zo samotného návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj z predloženej správy kolízneho opatrovníka vyplýva že rodičia mal. dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti a mal. dieťa sa v súčasnej dobe nachádza v osobnej starostlivosti matky. Na tunajšom súde zároveň prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov mal. dieťaťa a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností. Je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú konfliktné, ich pohľady, názory na realizáciu styku otca s mal. dieťaťom sú protichodné. Otec tvrdí, že matka vždy uvedie nejaký dôvod, pre ktorý sa s maloletou nemôže stretnúť, matka uvádza, že otcovi v styku nebráni, avšak maloletá otca nepozná, bojí sa ho. Matka poukazuje na zdravotné problémy maloletej, v dôsledku ktorých má špecifické potreby. Styk otca s mal. dieťaťom sa realizuje len sporadicky, pričom stretnutia trvajú len pár minút. Súd zastáva názor, že je nepochybne v záujme mal. dieťaťa stretávať sa s otcom, a tak rozvíjať a utužovať vzájomné vzťahy, preto s prihliadnutím na obsah návrhu otca a správu kolízneho opatrovníka, súd považoval za odôvodnené neodkladným opatrením upraviť dočasne základné pravidlá stretávania sa otca s mal. dieťaťom, za účelom zabezpečenia pravidelného kontaktu otca s mal. dieťaťom, pretože akákoľvek deformácia vzťahu rodiča a dieťaťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe len ťažko napravitelná. Rodičovské práva a povinnosti sú budované na základe rovnoprávneho postavenia otca a matky pri ich výkone, pričom je v záujme dieťaťa, aby mu nebolo odňaté právo mať zabezpečený pravidelný osobný kontakt s oboma rodičmi. Ani jednému z rodičov nepatrí právo obmedzovať pri starostlivosti o dieťa druhého rodiča, pokiaľ o tom nerozhodne súd.

22. Súd pri stanovení úpravy styku vychádzal najmä z veku mal. dieťaťa, z aktuálneho vzťahu otca a mal. dieťaťa, z okolností na strane rodičov a ich vzájomného vzťahu, pracovných povinností otca, no najmä zohľadniac na zdravotný stav maloletej. Je nepochybné, že dieťa má zdravotné problémy, avšak tieto nemôžu byť dôvodom na to, aby otec nemal zachovaný kontakt s mal. dieťaťom. Maloleté dieťa je vo veku budovania citových väzieb s oboma rodičmi a potenciálne dlhodobé obmedzovanie styku s otcom by v budúcnosti mohlo viesť k citovému ochladeniu vzájomných vzťahov až k odcudzeniu. Súd preto dočasne upravil styk otca s mal. dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa počas jeho pobytu na Slovensku minimálne trikrát do týždňa v rozsahu od 16.10 hod. do 17.45 hod. v každom dni za prítomnosti matky, pričom vychádzal zo súhlasných stanovísk rodičov uvedených v zápisnici o pojednávaní zo dňa 27.04.2023, kde s uvedeným rozsahom stretávania sa obidvaja rodičia stotožnili. Prítomnosť matky počas stretnutí súd považoval za žiadúcu a nevyhnutnú a v záujme mal. dieťaťa, vzhľadom na doposiaľ sporadický kontakt otca s dieťaťom a na špecifické potreby mal. dieťaťa vyvolané jeho zdravotným stavom. Súd má za to, že úprava styku v tomto rozsahu je za doposiaľ zisteného skutkového stavu dostačujúca a v záujme mal. dieťaťa, nakoľko práve častejší kontakt dieťaťa s otcom v kratších časových intervaloch bude zodpovedať špecifickým potrebám dieťaťa.

23. Súd zároveň uložil matke povinnosť mal. dieťa na styk riadne a včas pripraviť a otcovi informovať matku o plánovanom stretnutí minimálne 72 hodín pred začiatkom stretnutia. Otec zároveň navrhol, aby mu bola uložená povinnosť informovať matku, či na stretnutie s maloletou dcérou prídu aj starí rodičia. Súd v tejto časti považoval návrh otca za nedôvodný, nakoľko neodkladným opatrením je upravený styk otca s maloletou a nie styk starých rodičov s mal. dieťaťom.

24. Súd pre úplnosť považuje za potrebné uviesť, že úprava styku uvedená vo výroku tohto uznesenia je úpravou dočasnou a nemá prejedukovať prípadné rozhodnutie o úprave rodičovských práv a povinností vo veci samej.

25. Neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 6P/4/2023 o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas po rozvode.

26. V zmysle § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

28. Otec (navrhovateľ) žiadal priznať náhradu trov konania.

29. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda znáša sám svoje trovy, ktoré v konaní platil. Jednu z výnimiek z uvedenej zásady predstavuje ustanovenie § 55 CMP, v zmysle ktorého súd môže priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Aplikácia ustanovenia § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla. Rozhodujúcim kritériom pre priznanie nároku na náhradu trov konania nie je úspech v konaní.

30. Súd v danej veci nezistil žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali matku zaviazať na náhradu trov konania. V danom prípade išlo o dočasnú úpravu styku otca s maloletou neodkladným opatrením, pričom nemožno skonštatovať, že matka spôsobilá, že konanie muselo prebehnúť. Priznanie náhrady trov konania otcovi by zároveň nebolo spravodlivé ani vzhľadom na majetkové a zárobové pomery matky, ktorá poberá aktuálne len rodičovský príspevok a poskytuje osobnú starostlivosť mal. dieťaťu.

31. Súd preto o trovách konania preto rozhodol v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko nevidel dôvod na aplikáciu ustanovenia § 55 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).